

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра практики англійської мови

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни
КУЛЬТУРНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ

підготовки бакалавра

спеціальності 035 Філологія

освітньо-професійної програми Мова і література (англійська). Переклад

Силабус навчальної дисципліни «КУЛЬТУРНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПЕРЕКЛАДУ» підготовки бакалавра, галузі знань 03 Гуманітарні науки, спеціальності 035 Філологія, за освітньо-професійною програмою Мова і література (англійська). Переклад.

Розробник: Семенюк Антоніна Афанасіївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри практики англійської мови.

Силабус навчальної дисципліни затверджено на засіданні кафедри практики англійської мови (протокол № 1 від 31 серпня 2020 р.).

Завідувач кафедри: Коляда Е. К.

I. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта. Мова і література (англійська) Середня освіта. Англійська мова Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год./3 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 4-й
		Лекції 22 год.
		Практичні (семінарські) 20 год.
		Самостійна робота 42 год.
ІНДЗ: немає	Консультації 6 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Англійська

Таблиця 2 (заочна форма)

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Заочна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 014 Середня освіта. Мова і література (англійська) Середня освіта. Англійська мова Бакалавр	Вибіркова
Кількість годин/кредитів 90 год./3 кредити		Рік навчання 2
		Семестр 4-й
		Лекції 8 год.
		Практичні (семінарські) 4 год.
		Самостійна робота 66 год.
ІНДЗ: немає	Консультації 12 год.	
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		Англійська

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові	Семенюк Антоніна Афанасіївна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент кафедри практики англійської мови
Посада	доцент
Контактна інформація	м.т. (099) 183 1110; (067) 332 4161
	semenyuk@eenu.edu.ua
Дні занять	http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi Очні консультації: в день проведення лекцій / семінарських занять (за попередньою домовленістю). Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. Опис дисципліни

1. Анотація курсу.

Навчальна дисципліна «Культурні та правові аспекти перекладу» складена відповідно до програми ОКР «Бакалавр» галузі знань 03 Гуманітарні науки, напряму підготовки 035 Філологія (Мова та література (англійська)). Зазначений курс є необхідною складовою вивчення англійської мови за фахом. Найпоширеніші на сьогодні методики вивчення іноземних мов включають як необхідний елемент і *переклад* з іноземної мови на рідну та з рідної на іноземну. Відсутність у студентів чітких критеріїв оцінки перекладу спричиняє під час виконання практичних завдань як буквальний переклад з копіюванням граматичних особливостей іноземної мови, так і невиправдані відхилення, що спотворюють зміст чи форму оригіналу. Цей курс дає можливість студентам оволодіти механізмом акту міжмовної комунікації, правильно вибирати перекладацьку стратегію під час офіційного/неофіційного спілкування та листування. Курс передбачає досягнення такого рівня перекладацької компетенції, який забезпечить майбутнім фахівцям у галузі міжнародних відносин можливість професійного здійснення перекладацької діяльності у різних видах перекладу в усній і письмовій формах. **Предметом** вивчення навчальної дисципліни є усна і писемна комунікація, методи та способи перекладу, найважливіші зразки усного спілкування і види сучасних ділових паперів, оформлених англійською мовою з урахуванням їх культурних особливостей.

2. Пререквізити.

Основним принципом даної програми є принцип наступності та послідовності. Курс за своїм змістом має яскраво виражений комплексний характер. Дисципліна «Культурні та правові аспекти перекладу» є наступною для вивчення студентами після дисциплін «Теорія та практика перекладу», «Семантичні особливості перекладу», «Основи риторики та комунікативної стратегії перекладача» і передбачає використання ними набутих навичок та умінь.

Постреквізити навчальної дисципліни: галузевий переклад, теорія та практика перекладу, лексико-семантичні аспекти перекладу.

3. Мета і завдання навчальної дисципліни.

Курс передбачає виклад інформації з теорії перекладу та тренування певних навичок та умінь перекладацької діяльності національно забарвленої лексики загалом та у сфері правових відносин зокрема, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії. Курс спрямований не тільки вміння письмово та усно виражати свої думки з загальних питань, опанування специфічної фахової термінології, іноземних слів, термінів галузі права, але й вміння перекладати і укладати документи і кореспонденцію, всебічне вивчення закономірностей функціонування англійської мови в як у побутовому, так і правовому полі, формування вмінь і навичок аналізу,

оцінки поданого матеріалу, ефективного англомовного спілкування в усній і писемній формах.

Основними завданнями вивчення дисципліни є :

- ознайомити студентів із сутністю, головними принципами і поняттями перекладу як засобу міжкультурної комунікації та з актуальними проблемами перекладу національно маркованої лексики;
- уточнити міру впливу різних типів перекладацьких трансформацій на адекватність та еквівалентність перекладу у межах мовної пари «українська-англійська»;
- проаналізувати види перетворень при передачі стилістично маркованих лексичних одиниць та фразеологізмів;
- визначити та закріпити основні прийоми перекладу культурологічно обумовленої лексики;
- сформувати у студентів професійні навички та вміння англійсько-українського перекладу, вміння активної мовної поведінки в ситуаціях спілкування ділової людини;
- ознайомити з особливостями складання ділових паперів в англомовних країнах;
- формувати навички та вміння писемного мовлення, що пов'язані з оформленням ділової кореспонденції;
- надати можливість читати в оригіналі тексти ділових паперів; формувати та задовольняти пізнавальні потреби студентів; залучати їх до таких академічних видів діяльності, які активізують і розвивають увесь спектр їхніх пізнавальних та комунікативні здібностей;
- розвивати комунікативні вміння відповідно до професійних потреб, що найбільше забезпечують адекватну мовленнєву поведінку студентів у їх майбутній професійній діяльності.
-

4. Результати навчання (компетентності).

У результаті вивчення даного курсу студенти оволодіють комунікативною перекладацькою компетентністю, яка складається з мовленнєвої, мовної, соціокультурної і професійної комунікативних компетенцій; основними поняттями теорії перекладу; закономірностями і структурою перекладацького процесу як особливого спеціалізованого виду мовленнєвої діяльності; видами усного і письмового перекладу; видами лексичних, граматичних і стилістичних розбіжностей між іноземною і українською мовою; перекладацькими прийомами і трансформаціями національно та культурно-забарвленої лексики; принципами складання та особливості перекладу у письмовій формі основних видів офіційних та ділових паперів; мовними формами, мовленнєвим етикетом, властивим для офіційних та розмовних реєстрів мовлення.

5. Структура навчальної дисципліни.

Таблиця 2 (денна)

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекцій	Практ. (Семін)	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Basic approaches to translation and interpretation. Semantic aspects of interpretation. Lexical aspects of interpretation.						
Тема 1. Basic approaches to translation and interpretation. Types (modes) of translation and interpretation.	10	3	2	4	1	ДС + ДБ + РК /5
Тема 2. Semantic aspects of interpretation. Semantic structure of the oral message and its main components.	20	3	3	6	1	ДС + ДБ + РК /5
Тема 3. Lexical aspects of interpretation. Subject field words (terms): ways of interpreting them. Set phrases (clichés) and phraseological units (idioms): ways of interpreting them.	20	4	4	6	1	ДС + ДБ + РК /5
Тема 4. Grammatical difficulties in understanding oral texts.	10	4	2	6	1	ДС + ДБ + РК /5
Разом за змістовим модулем 1	60	14	11	22	4	20
Змістовий модуль 2. The Letter Writer's Craft. How To Speak Better.						
Тема 5. The letter writer's craft. Good writing – a skill you can learn. Secrets of good letter writing. Writing your public officials.	16	4	5	10	1	ДС + ДБ + РК /10
Тема 6. How to speak better. The secrets of good conversation. Ten conversation problems and how to solve them. How to run a meeting.	14	4	4	10	1	ДС + ДБ + РК /10
Разом за змістовим модулем 2	30	8	9	20	2	20
Види підсумкових робіт (за потреби, на розсуд викладача, кафедри)						Бал
Модульна контрольна робота 1						Т / 30
Модульна контрольна робота 2						Т / 30
Всього годин / Балів:	90	22	20	42	6	100

Завдання для самостійного опрацювання.

Таблиця 3

Тема	Кількість годин	Питання для самостійного опрацювання
	<i>Денна/заочна форма</i>	
Тема 1. Basic approaches to translation and interpretation. Types (modes) of translation and interpretation.	4/10	Translation Theories: A Historical Perspective. The First Period. The Second Period. Translation Theories: A Historical Perspective. The Third Period. The Fourth Period. Machine Translation Age. Contemporary Status of Translation Theory. Types of contexts and contextual relationships in oral discourse. Perception and understanding of messages in interpreting
Тема 2. Semantic aspects of interpretation. Semantic structure of the oral message and its main components.	6/12	Translation and Interpreting Strategies. Strategy of addition. Strategy of Elaboration & Explication. Strategy Approximation & Compromise. Semantic redundancy of oral messages. Interpreter's note-taking.
Тема 3. Lexical aspects of interpretation. Subject field words(terms): ways of interpreting them. Set phrases (clichés) and phraseological units(idioms): ways of interpreting them..	6/10	Equivalence. Typologies. Collocation/Idiomatic Equivalence. Translation Loss and Gain . Kinds and Levels of Loss. Morphological Level.
Тема 4. Grammatical difficulties in understanding oral texts.	6/12	Translation Loss and Gain . Kinds and Levels of Loss Syntactic Level. Semantic Level. Textual Level. Translation Loss and Gain . Kinds and Levels of Loss. Stylistic/Rhetorical Level.
Тема 5. The letter writer's craft.Good writing – a skill you can learn. Secrets of good letter writing. Writing your public officials.	10/10	Gaps in perception of oral discourse and ways of "filling them" in interpreting. Good craftsmanship pays dividends. Seven modern steps to word power. Learning words by the ‘unfolding process’ .
Тема 6. How to speak better. The secrets of good conversation. Ten conversation problems and how to solve them. How to run a meeting.	10/12	Recent trends in American speech. Our wonderful, erratic language. The secret of good delivery. Job -getting letters and other employment communications. How to sell your idea. Use visuals to prove your point.
Разом:	42/66	

IV. Політика оцінювання

Основними видами навчальних занять при вивченні дисципліни є: лекції; семінарські заняття, самостійна робота, консультації. Кожен з видів навчальних занять відповідно має певну організаційну форму, особливості підготовки і проведення, організації самостійної навчально-пізнавальної діяльності студентів.

У процесі вивчення навчальної дисципліни використовуються такі види контролю:

1. Поточний — здійснюється на семінарських заняттях. *Семінарське заняття* – це форма навчального заняття, яке передбачає обговорення проблем, що стосуються раніше прочитаної лекції. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, обговорення визначених заздалегідь питань, диспуту, дискусії, конференції, колоквиуму, тренінгу. При виставленні оцінки беруться до уваги зміст підготовлених студентами повідомлень, їхні виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Участь студентів у семінарських заняттях враховується при виставленні підсумкової оцінки з навчального предмету.

2. Модульний контроль проводиться на останньому занятті модуля, протягом двох академічних годин. До модульного контролю допускаються лише ті студенти, які виконали у повному обсязі всі види навчальних робіт.

3. Підсумковий — здійснюється у формі письмової комплексної контрольної роботи, яка охоплює весь матеріал тем модуля. Кожному студенту видається варіант контрольних завдань.

Отже, під час вивчення курсу студент виконує такі види роботи: вивчення лекційного матеріалу, опрацювання матеріалу на семінарах, виконання поточних тестових завдань, практичних завдань, завдань для самостійного опрацювання, складання заліку.

Усі види навчальної діяльності студента оцінюються певною кількістю балів. Поточним контролем передбачені відповіді на семінарських заняттях, що має на меті перевірку рівня знань, присутність на лекціях, наявність конспекту та виконання науково-дослідних пошукових (самостійних) завдань. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за два змістових модулі (ЗМ), становить 40. Заліковий тест та усна відповідь на заліку у сумі дають 60 балів.

Сумарна кількість балів, яку студент отримує під час вивчення курсу «Культурні та правові аспекти перекладу» за 100-бальною шкалою, визначає його підсумкову оцінку, якій відповідає: зараховано/не зараховано (з можливістю повторного складання).

У разі відсутності з поважної причини на лекційному занятті студент представляє конспект теми, яку вивчали на пропущеному занятті. За відсутності на практичному (семінарському) занятті знання студента оцінюють за результатами усного опитування по темі, що, зокрема, визначає рівень володіння тематичними термінами та ключовими поняттями. З метою отримання вищого балу з дисципліни заохочується написання тез чи статті з подальшою їх публікацією, що оцінюється в 10 балів.

V. Підсумковий контроль

Підсумковий — здійснюється у формі письмової комплексної контрольної роботи, яка охоплює весь матеріал тем модуля. Кожному студенту видається варіант контрольних завдань. Виконання кваліфікаційних завдань кожний студент здійснює індивідуально. Під час контрольного заходу студенту забороняється у будь якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами або використовувати не дозволені матеріали чи засоби. Повторне складання підсумкового модульного контролю для студента можливе за умови його відсутності з поважної причини відповідно до графіка, затвердженого кафедрою практики англійської мови.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 – 81	Добре
67 – 74	Задовільно
60 – 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основний перелік:

1. Аликина Е.В. Введение в теорию и практику устного последовательного перевода М.: Восточная книга, 2010. 230 с.
2. Гайнічеру О. І. Поезія і мистецтво перекладу К.: Дніпро, 1990. 212 с.
3. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія Львів: Вища школа, 1983. 175 с.
4. Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури на українську мову: Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми Вінниця: Нова Книга, 2018. 656 с.
https://books.google.com.ua/books?id=6cZwDwAAQBAJ&printsec=frontcover&hl=ru&source=gbg_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f1.
5. Ковганюк С. П. Практика перекладу К.: Дніпро, 1968. 274 с.
6. Комиссаров В.Н. Современное переводоведение: : [учеб. пособ.] М. : ЭТС, 2001. 424 с.
7. Коптілов В. В. Актуальні питання українського художнього К.: Вид-во Київського ун-ту, 1971. 130 с.
8. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу К.: Вища школа, 1982. 165 с.
9. Кундзіч О. Л. Творчі проблеми перекладу К.: Дніпро, 1973. 264 с.
10. Латышев Л.К., Семенов А.Л. Перевод: Теория, практика и методика преподавания: Учебник для студентов перев. фак. высш. учеб. М. : Издат. центр «Академия», 2005. 192 с.

11. Лилова А. Введение в общую теорию перевода / Под общ. ред. П. М. Топера М.: Высшая школа, 1985. 256 с.
12. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика. Очерки лингвистической теории перевода М.: Высшая школа, 1974. 216 с.
13. Семенец О. Е., Панасьев А. И. История перевода К.: Лыбидь, 1991. 368 с.
14. Топер П. М. Перевод в системе литературоведения. М., 2000. 254 с.
15. Федоров А. В. Основы общей теории перевода: лингвистические проблемы: Учеб. пособие. - 5-е изд. М. : Высшая школа, 2002. 294 с.
16. Чередниченко А. И. Теория и практика перевода. К.: Лыбидь, 1991. 314 с.
17. Швейцер А. Д. Теория перевода. М.: Высшая школа, 1988. 214 с.
18. Dancette J. Parcours de traduction: Etudes expérimentales du processus de compréhension Lille, 1995. 395 p.
19. Ladmirale J.-R. Traduire : Théorèmes pour la traduction. Paris, 1994.

Додаткова література

1. Бех П. Гармонія змісту й форми в поетичному перекладі “Хай слово мовлено інакше...”: Статті з теорії, критики та історії художнього перекладу. К.: Дніпро, 1982. С. 65–77.
2. Зорівчак Р. П. Принципи підходу до фразеологічної одиниці в перекладознавчих дослідженнях *Теорія і практика перекладу*. 1979. №1. С. 12–16.
3. Зорівчак Р. П. Словесний образ у художньому перекладі “Хай слово мовлено інакше...”: Статті з теорії, критики та історії художнього перекладу. К.: Дніпро, 1982. С. 51–65.
4. Коптілов В. В. Співвідношення об’єктивного і суб’єктивного в художньому перекладі *Українська культура в її інтернаціональних зв’язках*. Тези доповідей і повідомлень восьмої славістичної конференції у Вінницькому держ. пед. інституті ім. М. Островського 21-24 жовтня 1971 р. / Відпов. ред. В. М. Борщевський . К.: Наук. думка, 1971. С. 190–192.
5. Ткаченко С. И. Перевод как творческое познание подлинника *Теория и практика перевода*. К., 1983. Вып. 9. С. 3–10.
6. Федоров А. В. Ще раз до питання про перекладність. (Ідея перекладності в сучасній теорії перекладу) “Хай слово мовлено інакше ...”: Статті з теорії, критики та історії перекладу. К.: Дніпро, 1982. С. 5–19.